

XXXVIII. évfolyam. Budapest, 1939. szeptember hó. 9. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ő N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Megjelenik havonként egyszer.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: KIADJA:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK
budapesti kir. közjegyző. ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája: 41.951.

A kötelező előzetes közjegyzői gyakorlat.

Az 1874. évi XXXV. törvénycikk 2. §-a a közjegyzői kinevezés előfeltételeként többek között a következőket írta elő: „Közjegyző csak teljeskorú magyar honpolgár lehet, aki . . . . az ügyvédi, vagy gyakorlati bírói vizsgálatot letette és a vizsgálat letételét megelőző, vagy követő, bár megszakított két évi közjegyzői gyakorlatot kimutatni képes”. Ezt az intézmény komolyságával és általában a jogszolgáltatás komolyságával és fontosságával összefüggő rendelkezést az 1886. VII. t.-c. 1. §-a ugyan hatályon kívül helyezte, azonban az alaptörvény rendelkezésének helyessége a hatályon kívül helyezés következtében nem szűnt meg, sőt éppen a rendelkezés hatályosságának hiánya a magyar közjegyzői intézmény kívánatos fejlődésének és biztonságának olyan állandó akadályát jelenti, amely a kérdést a leg-sürgősebb közjegyzői reformtörekvések élére helyezi, sőt helyezte már azóta, amióta az alaptörvény helyes intézkedését kellő megfontolás nélkül hatályon kívül helyezték.

Egy komoly és speciális készültséget igénylő jogszolgáltatási intézménynél, különösen ma, amikor minden pályára a képesítési előfeltételeket megszigorítják, lehetetlen helyzet, hogy valaki annak keretében, minden speciális előképzettség nélkül működhes-sék. Etikai nézőpontból pedig még inkább kifogásolható a helyzet, ha azt nézzük, hogy a rendelkezést nem az általános könnyebb elhelyezkedés nézőpontjából, de legfőképpen azért tartják fenn, hogy ezáltal mód nyújtassék politikai érdemek jutalmazására.

A Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egye-

A kötelező előzetes közjegyzői gyakorlat.

Kamarai közgyűlések.

Közlemények.

A szerkesztőség közlése.

Halálozás.

A kassai vándorgyűlést elhalasztották.

Kinevezés.

A szegedi kamara közgyűlése.

Új kir. közjegyzői állások.

Közjegyzői díjszámítás közszerzeményi igény érvényesítése esetén.

Az ügyvédszövetség a jegyzői magánmunkálatok megszüntetéséért.

Illetékesség közjegyzői díjkövetelés érvényesítésére.

Németországgal való hitelesítési szerződés.

Tárgyalási díj visszatérítésére kötelezés.

Szokásjogelvek felkutatása.

Az óvás korlátozása a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult személyekkel szemben.

Allásközvetítés.

Rendeleték.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Deutsche Notar-Zeitschrift.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

sülete megállapítván, hogy az utóbbi időben a rendelkezésre állott nagyobb számú állások egészen aránytalanul nagy része töltetett be a karon kívül álló személyekkel, vagyis számszerint, amióta az igazságügyi kormányzatot a jelenlegi igazságügyminiszter vezeti, 33 állás közül csupán 2 állást töltöttek be eszónkaországi helyettesessel: előterjesztéssel fordult a budapesti kamarához az iránt, hogy a kamara indítson országos mozgalmat a közjegyzői törvény minősítésére vonatkozó részének 2, vagy 3 évi kötelező közjegyzői gyakorlat beiktatásával novelláris úton való megváltoztatása iránt.

Az előterjesztés az előrebocsátott általános indokokon kívül a jelenlegi helyzetre tekintő alábbi speciális indokokra hivatkozik:

„Tudjuk, hogy karunk legkiválóbb elméi már évekkal ezelőtt elkészítették az elavult közjegyzői törvény teljes reformjának tervezetét s hogy a legjobb megoldás feltétlenül az lenne, ha mód nyílnék annak a törvényhozás elé vitelére.

Tekintettel azonban a megoldást váró, a nemzet legszélesebb rétegeit érintő sorskérdések, így elsősorban a külpolitikai problémák, majd pedig a földreform hatalmas komplexumára. — magunk részéről úgy érezzük, hogy a törvényhozás érdeklődését a jelen időben egy ilyen átfogó megoldás számára, amely bármennyire fontos is, a valóságban, a közvélemény mesterséges elközömbösítése révén aránylag kis kör számára látszik életkérdésnek, — biztosítani aligha lehetne.

De, azt hisszük, pillanatnyilag nem is ez a fontos. A legfontosabb az intézmény mindenképpen kívánatos stabilitásának és fejlődésének biztosítása: az oda nem való elemek intézményes távoltartása, s viszont a tényleg odavalók elkedvetlenedésének és elszéledésének megakadályozása. Kis létszámú karnál, mint amilyen a közjegyzői kar, a minőségi szempontoknak hihetetlen jelentősége van: és meg vagyunk arról győződve, hogy egy ambíciójában és reményeiben újraéledő, magát nem jüvedelemhalmozónak, hanem a szó nemes értelmében a közjegyzőjének érző új közjegyzői nemzedék az esetleges vitás kérelmeket, amelyek a törvények elavult voltából adódnak, képes lesz majd saját erejéből is, a törvény észszerű magyarázata és logikus analógiák alkalmazása útján addig is megoldani, amíg a megoldást a soha szemelől nem téveszthető kodifikáció erre alkalmas időben véglegesen meghozza.

Erre a célra pedig a kötelező közjegyzői gyakorlatnak bármily rövid idejű, akár csak két évre terjedő intézményesítése is feltétlenül alkalmas. Ez a kötelező gyakorlat egyrészt elzárja a közjegyzői pályáról a konjunkturák élődijét, akik nem tudják majd pillanatnyi politikai összeköttetéseiket a közérdek rovására egy életre szóló ajándék érdekében felhasználni, — másrészt azoknak, akik hivatásérzetből és azzal az elhatározással térnek erre a pályára, hogy azon valóban dolgozni is fognak, feltétlenül biztosítja, egy idővel folytonosan rövidülő várakozási idő elteltével a megérdemelt kinevezést. Akkor, de csakis akkor mód nyílik majd, arra, hogy kellő propaganda útján a magyar ifjúság legválogatottabb, legkiválóbb egyéniségeit nyerjük meg a közjegyzői pályának: s akkor a közjegyzői kar való-

ban azzá válik, aminek pohárköszöntők eddig is oly sokszor nevezték: a közbizalomnak méltó, tudásban és erkölcsben magasan járó képviselőjévé és letéteményesévé.

Ez a küzdelem, amelynek zászlaját bizalommal tesszük le a tekintetes Kamara kezébe, megérdemli a fáradságot és a sebeket, amelyeket annak során esetleg olyan érdekeltek, akik ingadozó politikai, vagy anyagi existenciájukat a közjegyzői hivatás rovására szeretnék megerősíteni, osztogatni fognak. És ehhez a küzdelemhez mi, a közjegyzői intézmény szerény közkatonái, egész lelkesedéssel ajánljuk fel munkánkat és tehetségünket, abban a meggyőződésben, hogy elsősorban nem magunkért, hanem a komolyan veszélyeztetett hivatásunkért harcolunk.“

Az előterjesztéssel a kamara a szeptember hó 12. napján tartott választmányi ülésén foglalkozott s egyhangúlag elhatározta, hogy Krenner Zoltán dr. előadói javaslatának megfelelően e tárgyban az alábbi felterjesztést intézi az igazságügyminiszterhez:

„A budapesti királyi közjegyzői kamara családottan állapítja meg, hogy a közelmúltban követett igazságügyminiszteri gyakorlat és az igazságügyminiszter úr által székfoglaló beszédében hangoztatott ígérek ellenére a közjegyzői állások betöltésénél nem vétetik figyelembe, hogy lehetőleg csak helyettesi gyakorlattal bíró pályázók neveztessenek ki. Ellenkezőleg. A legutóbbi kinevezések során a helyettesi karból csak kivételesen történt kinevezés s ezért a Magyarországi Királyi Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete intéző bizottsági ülésén hozott feliratát tisztelettel és pártolólág felterjeszti s ahhoz a maga részéről a következőket fűzi:

A magyar közjegyzői intézményt létesítő 1874. évi XXXV. törvény-cikk megkívánta a közjegyzői állásra pályázótól a közjegyzői gyakorlat kimutatását. Az 1886. évi novella ellenben, — attól, aki kimutatja, hogy négy éve önálló ügyvédi, bírói, vagy ügyészi gyakorlatot folytatott, nem kívánja meg a megelőző közjegyzői gyakorlatot és ezt azzal indokolja, hogy megfelelő számú helyettes hiányában kívánatos, hogy a német közjegyzői törvényeknek megfelelően ezen intézkedés által az átlépés az ügyvédi és bírói karból megkönnyíttessék, bár — így folytatja az indokolás — a legtöbb törvény a közjegyzői állás elnyeréséhez az elméleti és gyakorlati képesség egy bizonyos fokának kimutatását kívánja meg. Az indokolás szerint teljesen méltányos is ez a kívánság, mert ha tekintetbe vesszük ama fontos teendőket, amelyek a közjegyző hatáskörébe tartoznak, el kell ismernünk, hogy a közjegyzőnek úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból olyan képesítéssel kell bírnia, hogy a felek hozzá kellő bizalommal fordulhassanak és az általa felvett okiratok bonyodalmas perek tárgyát ne képezzék.

Ma, amikor minden megüresedett állásra szakképzett és évtizedes gyakorlattal bíró közjegyzőjelölt pályázik, és amikor a novella megalkotása óta ötven év eltelt és így az a szükség, amely ezt a törvényt hozta, kielégítetett, nincsen indoka annak, hogy az ügyvédi, vagy bírói pályán működő, közjegyzői gyakorlattal nem bíró egyének neveztessenek ki közjegyzőnek.

Minden modern európai ország az elmúlt évtizedben megalkotta az új közjegyzői rendtartást, azt új alapokra helyezte, a hatáskört pontosan

megállapította és kibővítette, a szervezeti kérdéseket újból rendezte nemcsak azért, mert mindez igazságügyi követelmény volt, hanem, mert nemzetfenntartó érdek is. Ezekben az új rendtartásokon egységesen húzódik végig a közös alapgondolat: széles határu munkakör teremtése és a több feladat teljesítéséhez szükséges szakminősítés.

A közjegyzői rendtartás reformjának immár elodázhatatlan szükségességével és a hatáskör kiterjesztésével ezúttal nem foglalkozunk, mert erre már kész tervezetünk van és csak rámutatunk arra, hogy különösen a vidéki közjegyzők tudnak adatokat szolgáltatni arról a nemzeti vagyont, értékeket pusztító, családi békességet megbontó munkáról, melyet a szak-képzettséggel nem bíró községi jegyzők teljesítenek, akik sem a magasabb érdekeket nem tartják szem előtt, sem pedig megfelelő jogi képesség hiányában nem megfelelő tevékenységet ki nem fejtenek és ki nem fejthetnek. Inkább pereket termelnek, mint elbáritanak és ezért legsürgősebben volna megvalósítandó az okirati kényszernek az a terjedelme, melyet törvényjavaslat formájában a képviselőház igazságügyi bizottsága már elfogadott.

Nem kívánunk foglalkozni a helyettesi kar sérelmének egyéni vonatkozásaival sem, nem akarunk rámutatni arra, hogy egy magas intelligenciájú, tisztán keresztény karnak élet nivóját szállítja le egy mesterségesen, indokolatlanul, a törvény szellemével ellenkező gyakorlattal meghosszabbított várakozási idő, s nem akarunk arra sem rámutatni, hogy a mostani rendszernek folytatása esetén a helyettesi pályára senki jelentkezni nem fog, ami egyben a közjegyzői intézmény leromlását fogja jelenteni.

Nem akarunk arra sem rámutatni, hogy a szabályt erősítő kevés kivételtől eltekintve, a megelőző helyettesi gyakorlattal nem bíró közjegyzők okirat szerkesztési színvonala alacsonyabb, mint azoké, akik közjegyzői gyakorlattal bírnak, s a fegyelmi ügyek aránytalan nagy százalékát azok a közjegyzők szolgáltatják, akik a közjegyzői pályán való zökkenésmentes működéshez elengedhetetlenül szükséges különleges etikát a közjegyzői légkörben való állandó tartózkodással teljesen felszívni nem tudták.

Kizárólag azzal foglalkozunk, hogy a közjegyzői működéshez feltétlenül szükséges egy különleges jogi érzék s egy különleges tudást igénylő művészet, mely csak gyakorlat útján sajátítható el s így ezt a gyakorlatot kötelezővé kell tenni.

Az olasz közjegyzői törvény megkívánja, hogy az általános feltételeken kívül a közjegyzői állásra pályázó igazolja azt, hogy két éven át megszakítás nélkül közjegyzőnél előkészítő szolgálatot teljesített s a két évi gyakorlatot követően a közjegyzői államvizsgát (concorso per esame) sikerrel letette. Erre a vizsgára csak az jelentkezhetik, akinek jelentkezését az igazságügyminiszter elfogadja, a kiválasztás tehát intézményesen biztosítva van.

A lengyel közjegyzői rendtartás a közjegyzői szakvizsgát kívánja meg a pályázótól s ez a vizsga csak öt évi közjegyzői gyakorlat után tehető le. A francia törvény szerint csak az lehet közjegyző, aki sikerrel letette az „examen professionnel“-t, amely vizsga három évi közjegyzői gyakorlat után tehető le. A jugoszláv állam új közjegyzői rendtartása a kinevezés lényeges kellékekül írja elő az előzetes közjegyzői gyakorlat után letett vizsgát. Az 1937. február 13-iki birodalmi német közjegyzői rendtartás 6. §-a értelmében rendszerint csak az nevezhető ki közjegyzőnek,

aki egy évi próbaidőt és három évi közjegyzői jelölti gyakorlatot kimutat s a „rendszerint“ alól nem az a kivétel, hogy esetleg ezek a kellékek elengedhetők, hanem legfeljebb csak az, hogy ilyen kellékekkel nem bíró pályázónál a gyakorlati idő megrövidíthető. Egyetlen külföldi közjegyzői rendtartás sem gondol arra, hogy a különleges szaktudást igénylő közjegyzői működést az is gyakorolhassa, aki soha közjegyzői okiratot nem látott, hanem megkívánja minden rendtartás a különleges tudáshoz a különleges gyakorlatot.

Minden téren megkívánják a szaktudást és az előzetes gyakorlatot, akár csak az 1929. XXX. t.-c., vagy az 1933. VI. t.-c., amely a „közigazgatási alkalmazottaknak tennivalóik helyes elvégzését biztosító képességeit fokozó“ gyakorlat megszerzésének módját és a szakvizsgára bocsájtás feltételeit megállapítja.

Nem lehet orvosi gyakorlatra bocsájtani azt, akinek nincsen egy évi kórházi gyakorlata. Nem lehet építésre vállalkozni annak, akinek nincsen építőmesteri vizsgája és nem lehet iparos az, aki szakképzettséget igazolni nem tud.

Egyedül a közjegyzői működés az a terület, melyre mindenki beléphet, az erre jogosító szakképzettség igazolása nélkül.

Kérelmünk tehát az, hogy Nagyméltóságod méltóztasson fontolóra venni az új közjegyzői rendtartás gyors megvalósításának szükségességét s ennek keretében a kötelező közjegyzői gyakorlatot és a közjegyzői állásra pályázótól szakvizsgát megkívánni.

Amennyiben az új rendtartás gyors elkészítésének és tető alá hozásának akadályai lennének, úgy méltóztassék az alaptörvény intézkedésének helyreállítása végett az 1886. évi VII. t.-c. e) pontjának hatályon kívül helyezését kimondó és annak helyébe a következő rendelkezést életbeléptető törvényjavaslat sürgős benyújtása iránt intézkedni:

„Az 1886. évi VII. t.-c. 1. §-ának e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

c) az egységes bírói és ügyvédi vizsga sikeres letételét és három évi közjegyzői gyakorlatot, melyből legalább két év az említett vizsga sikeres letétele után töltendő ki, — okiratokkal kimutatni képes; vagy, aki okiratokkal kimutatni képes azt, hogy az egységes bírói és ügyvédi vizsga sikeres letétele után — habár megszakításokkal is — kitöltött két évi közjegyzői gyakorlattal rendelkezik és azonfelül mint két éve kinevezett bíró, vagy ügyész működik, vagy két éve valamelyik ügyvédi kamarának bejegyzett tagja. Az ügyvédi, bírói és ügyészi külön gyakorlat összehesámítandó.“

Addig is míg ez megtörténhetik, méltóztassék a mellékelt feliratot jóindulatú figyelmére méltatni.“

Nehéz, komoly és tökéletesen meggyőző érvek ezek. Nehéz és komoly felelősséget vállalnak, akik azokat figyelmen kívül hagyják.

Kamarai közgyűlések.

Pécs.

A pécsi kamara az évi rendes közgyűlését Pécsen 1939. évi szeptember hó 8. napján tartotta meg. A közgyűlésen jelen voltak: Angyal Béla dr., vitéz Barna Lajos dr., Berzsenyi László dr., Csempesz Dénes dr., Csonka Zénó dr., Fehérvári Dezső dr., Hanny Andor dr., Hirman Gyula dr., Ilgenn Aurél dr., Iváncsy István dr., Keck László dr., Kiss Elemér dr., Májay Dezső dr., Mike Imre dr., Milasin Jenő dr., Orley György dr., Siklóssy Tamás dr., Szilléry Péter dr., Szlávi Kornél dr., Tarajossy Sándor dr., Várnai Ernő dr. kik. közjegyzők és Vas Gyula dr. helyettes.

A közgyűlést Angyal Béla dr. elnök nyitotta meg. Mindenekelőtt hazafias örömmel emlékezett meg a Felvidék egy részének és Kárpátaljának a magyar szent koronához történt visszaesatolásáról s meleg szeretettel köszönti a visszaesatolt Felvidéken és a Kárpátalján működő kir. közjegyzőket. Az elnök ezután némely, a kamara területén történt szemlélyi változásokat kommentált, majd emgemitette, hogy az igazságügy-miniszter felhívására a kamara véleményét nyilvánított a közjegyzői irodái alkalmazottak jogviszonyának rendezése tárgyában tervezett rendeletre vonatkozólag. Némely adózási és illetéki sérelemlről tett még a nagy tét-szessel fogadott elnöki megnyitó említést.

A kamara évi jelentését Siklóssy Tamás dr. közjegyző olvasta fel s a jelentés bevezető része is a mult kamarai év legjelentősebb eseményéről a felvidéki és a kárpátaljai területek visszaesatolásáról emlékezett meg. Hangoztatja ezután a jelentés, hogy a közjegyzői rendtartás reformja az intézmény és a kar szempontjából igen fontos követelmény volna, azonban a közjegyzői karnak is be kell látnia, hogy a jelenlegi idők a nyugodt légkört igénylő közjegyzői reform törvény megalkotására nem éppen alkalmasak. A másik sürgősen megoldandó problémának minősíti a jelentés a jegyzői magánmunkálatok megszüntetését. Reámutat arra, hogy a jegyzők maguk panaszolják állandóan, hogy mennyire túl vannak halmozva a hivatalos teendőikkel, segéderők alkalmazását kéri arra hivatkozással, hogy nagymérvű hivatalos teendőikkel megbírkózni nem képesek. Ha ez így van, akkor valóban igaz, hogy a jegyzők magánszemélyek ügyeit jó lélekkel nem vállalhatják, mert arra idejük nincs. Azt sem kívánhatják jogszerűen, hogy közpénzen beállított segéderők alkalmazásával tegyék lehetővé részükre azokat a magánmunkálatokat, amelyeket a jelenleg érvényben lévő szabályrendeletek szerint is csak akkor végezhetnek, ha hivatalos teendők ellátásához szükséges időből valami a magánmunkálatokra még fennmarad.

Felmenti ezután a jelentés némely pénzügyi hatóságoknak a közjegyzőikkel szemben is tanúsított kiméletlen és nagyfokú bizalmatlanságot eláruló eljárását, amellyel a közjegyzők adóit minden vonatkozásban fokozni igyekeznek. Ezek után a jelentés az adó és illetékügyi séreleml egész sorozatáról emlékezik meg. Hangsúlyozza a jelentés, hogy a jelenlegi viszonyok között a gazdasági téren a komoly fellendülés hiányával össze-függően a közjegyzői ügyforgalom terén sem lehet komoly emelkedésről szólni. Így tehát minden indok nélkül való a közjegyzőikkel szemben a legtöbb adóügyi hatóságnál megnyilvánult adófokozási tendencia.

Az igazságügyi kormányzat vezetésében bekövetkezett változást, a távozó Mikecz Ödön dr. és az új igazságügyminiszter Tasnády Nagy András dr., valamint az új igazságügyminiszteri államtitkár Antal István dr. érdemes munkásságát kommentálja a jelentés. A mult év jogalkotásáról megemlékezte, megállapítja, hogy alig van olyan törvény vagy rendelet, amelynek a közjegyzői karral valamelyes vonatkozása ne volna. Erre való tekintettel, de meg azért is, mert — a jelentés szerint e tekintetben a közlöny minden kartárs részére bőséges tájékoztatást nyújt a fontosabb törvények és rendeletek felsorolásától eltekint.

A kamara a mult évben 490 ügydarabot iktatott és intézett el. E közben a kamara a hagyatéki bíróság megkeresésére 3 közjegyző ellen volt kénytelen a hagyatéki ügykezelés miatt felügyeleti vizsgálatot elrendelni. Ezek rendjén bizonyos kifogásolni valók észleltek, ezeket a vizsgálat következményeként részben megszüntettek, részben pedig elintézés végett a fegyelmi bírósághoz tettek át. Egyébként a mult évben 9 közjegyző ellen érkezett panasz, amelyek közül csupán egyet tettek át a fegyelmi bírósághoz. A kamara területén működik 32 közjegyző, 13 jelölt, akik közül 8 jelöltnek van helyettesi jogosítványa. A közjegyzőjelöltek száma a mult évi 17-el szemben apadást mutat.

A kamara területén működő közjegyzők összesített ügyforgalmi kimutatása szerint bejegyzések voltak:

	1938.	1937.
az ügykönyvbe	5.432	5.606
óváskönyvbe	4.354	3.721
kjő. könyvbe	17.442	17.704
másolathitelesítési könyvbe	4.152	2.950
fordítások könyvébe	168	121
magánbeadványok könyvébe	966	1.096
érdemleges hagyatéki ügy volt	7.906	7.893

Ezek szerint a statisztikai adatok szerint az ügyszámok tekintetében általánosságban esőkkenés mutatkozik, de különös esőkkenés van az érdemleges ügyekben, amit a magánbeadványok számának esőkkenése is mutat. A másolathitelesítések és fordítások számának szaporodása, ami különben számba jövő jövedelem többletet nem jelent, több törvényes rendelkezéssel kapcsolatosan elrendelt okmánybemutatói kötelezettséggel függ össze.

A hagyatéki ügyekkel kapcsolatosan a jelentés is reámutat arra a sajnálatos s végeredményében a jogkereső közönség károsodását jelentő tényre, hogy a jegyzői magánmunkálatok eredményeként a vidéken alig van már nagyobb vagyoni örökhatyó, aki halála előtt közvetlenül vagyoniút, vagy annak egy részét át ne adná. Ezekre a kötségtelen visszaélésekre tekintettel is indokolt volna a családtagok egymás közt való jogügyleteire nézve a közokirati kényszer megvalósítása.

Örömmel üdvözi a jelentés azt a tevékenységet, amelyet a közlöny közjegyzői vonatkozásban, a jó és helyes magyarság tekintetében kifejt, kívánatosnak jelzi, hogy ezzel a kérdéssel a kar intézményesen is foglalkozzék s a közjegyzői, illetve a jogi nyelvet a helytelen kifejezésektől és szavaktól a lehetőség szerint megtisztítsa. Okiratainknak avatag bürokratikus nyelve, hosszú oldalakra nyúló körmondataival ugyancsak reá-szorulna már arra, hogy az mindenki által könnyen érthető és felfog-

ható, friss, zamatos, maggyaras nyelvvel cseréltessek fel. Az már túlhaldott álláspont, hogy a tudományosság egyet jelent az érthetlenséggel.

A nagy körültekintéssel egybeállított jelentést a kamara közgyűlése egyhangúlag elfogadta. Örley György dr. kir. közjegyzőnek azzal az indítványával együtt, hogy a jelentésnek az adó- és illetékügyekre vonatkozó részét külön terjesszék fel a pénzügyminiszterhez.

Az elnök részéről előterjesztett számadás szerint a kamara összes bevétele volt a múlt évben 2.517.57 P., kiadás volt 2.085.89 P., s így a pénztári maradvány 431.68 P. A közgyűlés a számadásokat, számvizsgáló bizottság jelentését és a költségvetési előirányzatot, valamint ezzel kapcsolatosan előterjesztett azt az indítvány, hogy a jövő évi tagsági díj 60 pengőben állapíttassék meg, egyhangúlag elfogadta.

A közgyűlés elnökké választotta ismételtelen Angyal Béla dr. pécsi, kamarai rendes tagokká Kasza Sándor dr. marcali, Mike Imre dr. nagyatádi, Örley György dr. nagykanizsai, Májay Dezső dr. kaposvári, pótagokká pedig Berzsényi László dr. keszthelyi és Szilléry Péter dr. pécsi kir. közjegyzőket. Az elnök indítványára elhatározta még a közgyűlés, hogy a kamara területén működő kir. közjegyzőket és helyetteseket arképes igazolvánnyal látja el.

Szombathely.

A szombathelyi kamara is szeptember hó 8. napján tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen jelen voltak: Pottyondy Béla dr. kamarai elnök, Bárdi Ferenc dr., Belcsák Sándor dr., Cseresnyés Jenő dr., Demény Gyula dr., Dóczy Kálmán dr., Gallus Sándor dr., Hanny Tódor dr., Isoó Viktor dr., Kállay Endre dr., Kiss Aurél dr., Kmoskó Béla dr., König Sándor dr., Magyarai Ferenc dr., Nagy Béla dr., Östör Lajos dr., Paár Lajos dr., Pigler István dr., Róth Aurél dr., Samassa János dr., Svastits Zoltán dr., Szily Kálmán dr., Takács Jenő dr., Tamásfalvy Thury Géza dr., Telman Sándor dr., Tóth Lajos dr., Uhrovits Vendel dr., Vajta Ferenc dr., Weidlich Lajos dr., Zakariás János dr., Zelliger Ernő dr., Zimmermann Artur dr. kir. közjegyzők és Buday Ferenc dr., Csellei János dr., Csákay Albert dr., Cseresnyés László dr. kir. közjegyzőhelyettesek.

Pottyondy Béla dr. elnök megnyitó beszédében kartársi szeretettel és az összetartás őszinte érzésével üdvözölte a 23.700/1939. I. M. számú rendelettel a szombathelyi kamarához csatolt, a komáromi törvényszék területén működő új közjegyzőket. A kamara szeretettel fogadja kebelébe az új kartársakat s hiszi, hogy a kamara nemes tradícióinak megértésében, a szabadság nemes hagyományainak levegőjében egy boldogabb magyar jövőnek biztosításáért szívvel és lélekkel fognak munkálkodni.

A közjegyzői intézményt illetően sajnálattal állapítja meg az elnöki megnyitó, hogy az a kor igényeinek megfelelően nem fejlődik s, hogy az évek óta munka alatt lévő közjegyzői rendtartás megvalósítása egyenként. Az elnöki megnyitó reflektál a budapesti kamara közgyűlésén Lázár Ferenc dr. elnöki megnyitójának ama részére, amely szerint a mai kül- és belföldi szituációban egy megalapozott intézmény pilléréhez kár és nem lehet hozzányúltni, amidőn nem tudjuk biztosítani azt, hogy a régi és korban elavult, bár kipróbált épület helyett lehet-e modern, szép, korszerű, megfelelőbb és időálló új épületet emelni. Ez a megállapítás az

elnök szerint nem helytálló, mert az egész közjegyzői kar a kamarák útján már évek óta sürgeti a javarészen elavult közjegyzői rendtartás reformját s az utóbbi években több oly intézményben történtek gyökeres javítások és módosítások, amelyek ugyanolyan körülmények között, vannak, mint a közjegyzőség. A reform tehát a közjegyzői intézményre nem volna hátrányos befolyással. Ezért álláspontja változatlanul az, hogy a közjegyzői rendtartás reformja kívánatos és mielőbb törvényileg végrehajtandó.

A tartalmas elnöki megnyitót a kamara évi jelentésének előterjesztése követte. Ezt Weidlich Lajos dr. olvasta fel. A jelentés is meleg és örömteljes szavakat szentel a felvidéki és kárpátaljai részeknek az anyaországhoz való visszatérésének s igaz kartársi szeretettel üdvözi az új közjegyzőket, mint munkatársakat a magyar nemzet újraépítő munkájában. Az igazságügyi kormányzat vezetésében beállott változásról való megemlékezés után felsorolja a jelentés azokat a törvényeket és rendeleteket, amelyek a közjegyzői kart közelebből érintik. Részletesebb megjegyzéseket fűz a jelentés az országgyűlési képviselőválasztásról szóló 1938. évi XIX. törvényekről s az annak végrehajtása tárgyában kibocsátott 245.000/1939. B. M. számú rendelethez, kifogásolva azoknak egyes, a közjegyzőkre nézve indokolatlanul sérelmes rendelkezéseit. Külön felemlíti még a jelentés a szombathelyi kamara területét a komáromi törvényszék területével bővítő 23.700/1939. I. M. és a visszaesotlt Kárpátalján az igazságügyi szervezet szabályozására vonatkozó 5.800/1939. M. E. számú rendeleteket. Felsorolja a jelentés azokat a kérdéseket, amelyekben a kamara az igazságügyminiszter felhívására véleményes jelentést tett. Nyomatékosan sérelemez a jelentés, hogy az 1939. évben betöltésre került állásokra aránytalanul nagy számban neveztek ki karon kívül álló személyeket, ami által a hosszú évek óta működő helyettesek jogos igénye méltánytalanul háttérbe szorult. A kamara területén történt személyi változások felmelítése után megállapítja a jelentés, hogy a kamara tagjainak száma 40-re szaporodott s hogy a kamaránál 17 jelöltet tartanak nyilván, akik közül 12 nek van helyettesi jogosítványa. A kamarához a múlt évben érkezett 410 ügydarab, amelyeket kivétel nélkül elintézték. Fegyelmi ügy a kamarai évben sem közjegyző, sem pedig helyettes ellen folyamatban nem volt. Közli a jelentés, hogy a Felvidékről a kamarához csatolt közjegyzők irodáinak megvizsgálását a kamara nem rendelte el, mert ezek a közjegyzők alig egy-két hónapja működnek.* A nyugdíjintézeti járulékok fizetésével kapcsolatosan felemlíti a jelentés, hogy a kamara egyik hosszabb idő óta beteg s különben is gyenge ügyforgalmú irodával rendelkező tagja helyett a jelentős járulék hátralék fizetését a többi tagok teljesítik. A kamara tagjainak ügyforgalmi adatait az alábbiakban adja a jelentés:

* A kamarának ezt a rendelkezését nem helyeselhetjük. Éppen ezek az irodák azok, ahol feltétlenül kívánatos az egyidejűleg útbuigazítást és felvilágosításokat nyújtó vizsgálat, mert az új közjegyzők valamennyien idegen jogrendszerben működtek s a magyar közjegyzői gyakorlat tekintetében tapasztalatokat nem szerezhettek. Ez a nézőpont, de meg az 1874. évi XXXV. t.-e. 168. §-ának rendelkezése vezette a budapesti kamarát akkor, amikor az odatartozó felvidéki irodák részére kiküldött vizsgálati biztosokat. Szerk.

1. Ügykönyv	3.954	3.822
2. Övaskönyv	2.066	2.793
3. Kjö. könyv	15.007	15.235
4. Bírói megbízások könyve	20	14
5. Másolat hitelesítési könyv	3.008	4.715
6. Fordítások könyve	188	219
7. Magánbeadványok könyve	747	730

A jelentés szerint a kamarának a múlt kamarai évben bevétele volt 3.178.56 P., kiadása 3.127.27 P., pénztári maradvány tehát 51.29 P. A kamarának ezenkívül külön vagyona 3.107.40 P., amelyből készpénz segélyeket, jótékonyági adományokat és kölcsönöket folyósított. Ebből a kamarai tagoknál levő kölcsönök összege 1.224.90 P. Ugyancsak a jelentés terjesztette elő a költségelőirányzatot s azt az indítványt, hogy a tagsági díj 50 pengőben állapíttassék meg.

A közgyűlés az évi jelentést, a pénztári jelentést, a költségvetési előirányzatot, valamint a folytatólag előterjesztett számvizsgálói jelentést egyhangúlag elfogadta.

A kamarához esatolt felvidéki közjegyzők nevében *Kmoskó* Béla dr. levei közjegyző köszönte meg a kamara meleg üdvözlését s ígéretet tett arra nézve, hogy igyekezni fognak a közjegyzői intézmény keretében abban a szellemben működni, amely szellem az anyaország közjegyzőit a jogszolgáltatási célok eredményes szolgálatában vezeti.

A közgyűlés a kamarai választásokat az alábbi eredménnyel ejtette meg: elnök: *Pottyondy* Béla dr., választmányi rendes tagok: *Hannay* Tódor dr., *Kmoskó* Béla dr., *Telmány* Sándor dr., *Zimmermann* Artur dr., póttagok: *Magyari* Ferenc dr. és *Róth* Aurél dr.

Közlemények.

A szerkesztőség közlése. A 8310/1939., illetve az ezt részben módosító 8950/1939. M. E. számú rendeletek a napilapoktól eltekintve az időszaki lapok terjedelmét akként korlátozták, hogy az az engedélyokiratban meghatározott terjedelem 50 %-át nem haladhatja meg. Ennek a rendelkezésnek alapján a Kir. Közjegyzők Közönye számonként való terjedelme 20 oldalra korlátozódik. A korlátozó rendelkezés hatályosságának tartama alatt így csupán kisebb terjedelmű cikkeket és összevontabb közleményeket közölhetünk. Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatos az is, hogy a már beküldött cikkek és közleményekkel szemben a megfelelő sortartást, esetleg a szerző hozzájárulásával megfelelő rövidítéseket kell eszközölnünk.

Halálozás A magyar közjegyzői karnak egyik igen rokon-szenves, derék tagja *Wagner* Béla dr. kecskeméti kir. közjegyző Budapesten ez évi szeptember hó 18. napján elhalálozott. 40 évet töltött becsületos és laudatlan munkásságban a közjegyzői pá-

lyán, ebből 14 évet mint helyettes, 26 évet pedig, mint Keckskemé-
ten működő kir. közjegyző. A budapesti kir. közjegyzői kamara szeptember 19. napján a gyászoeset alkalmából rendkívüli választmányi ülést tartott. Az ülésen az elhalálozásról *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, elnök, kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg s indítványára elhatározta a választmány, hogy *Wagner* Béla dr. a választmány több éven át volt tagjának emlékét az ülés jegyzőkönyvében örökíti meg, az özvegyhez részvétiratot intéz, a ravatalra koszorút helyez, a temetésen testületileg vesz részt s külön gyászjelentést ad ki a következő szöveggel: „A budapesti kir. közjegyzői kamara mélyeséges fájdalommal jelenti, hogy a kamarának négy évtizede fáradhatatlan munkásságú, puritán jellemű és a közjegyzői intézmény céljait mindig önfeláldozó, önzetlen odaadással szolgáló kiváló tagja kolozsi dr. *Wagner* Béla keckskeméti kir. közjegyző, Keckskemét törvényhatósági jogú város törvényhatósági bizottságának tagja, a keckskeméti r. kat. egyház tanácsának tagja 1939. évi szeptember hó 18. napján Budapesten rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Nagyon szeretett kartársunkat 1939. szeptember 21. napján esütörtökön d. e. 11 órakor temetjük Budapesten a farkasréti temető halottasházából. Nemes emléket szeretettel megörizzük.” Temetésén különösen a budapesti közjegyzők közül nagy számmal vettek részt. Az egyházi szertartás után *Lázár* Ferenc dr. felsőházi tag, a budapesti kamara elnöke mondta a *Wagner* Béla egyéniségét és közjegyzői működését közvetlenül jellemző következő búcsúztató beszédet:

„Ezt a súlyos, nehéz koporsót, nehezen temetjük. Nehezen, mert nagyon szorosán erősek és mélyen eredtek a gyökerek, melyek őt akít e koporsó eltakar hozzánk fűztek, — és súlyos a koporsó, mert nagy kíneset takar. Pedig nincs más abban mint egy igaz és egész ember, akinek azonban igen nagy és igen meleg volt a szíve. A szív az ember legnagyobb kínesé és egyben legsúlyosabb terhe az életben. A legnagyobb kínes a többi ember, az egész emberiség számára, és legsúlyosabb terhe annak, aki azt hordozza. *Wagner* Béla egy ilyen kíneset, meleg, érző, jó szívet hordozott több mint 70 éven át. — Mindig meleget, derüt, világosságot, — jó érzést, segítséget és megvigasztalást sugárzott mások felé, — mi felénk, akiket oly igen szeretett, s míg szívének szerető tüze felénk ontotta jótékony melegét, belül mind jobban és jobban kiégett annak krátere. Állásával nagy lelkiismeretesség és nagy felelősség járt. — A kötelességteljesítést úgy értelmezte, hogy mindig neki magának kell dolgozni s a munka terhét soha másra nem hártotta, a pihenés feltétlenül szükséges mértékét is kötelességmulasztásnak

önmagától nyílik meg. (Nem egészen kifogástalan álláspont, mert a közszerzeményi igény nem önmagától nyílik meg, azt érvényesíteni kell. Szerk.) Ha tehát az örökösök a túlélő házastárs közszerzeményi igényét elismerik, mint ahogy az a jelen esetben is történt — és az nem vitás, a közszerzeményi vagyon érték a hagyatékból levonandó és tulajdonképpeni hagyatéknak, ami örökös tárgyat képezheti csak az örökös közszerzemény levonása után megmaradt. Tárgyalás alá vont hagyatéki vagyonnak is csak utóbbi tekinthető. Ennek következtében a 6800/1935. I. M. számú rendelet 1. §-ának 3. bekezdése értelmében a hagyatéki tárgyalásával megbízott kir. közjegyző díjszámításának alappját is csak a közszerzemény levonása után (Ezt ugyan a hivatkozott rendelet nem mondja! Szerk.) jelentkező érték képezi. — Minthogy azonban a közszerzemény kiszámításánál az adósságok és hagyatéki terhek a hagyatékból előbb levonandók és közszerzeményi megosztás alá csak a terhek levonása után jelentkező érték vonatkozik, az örökhagyó hagyatékaiként leltározott eszelekvőségek összegéből le kell előbb vonni a nem vitás terheket és csak ezek levonása után jelentkező összeg fele része az, ami az örökhagyó férje javára közszerzeményként jelentkezik. — A jelen esetben a eszelekvőségek összege 3.909.62 P-t, tesz ki. Ha ebből levonjuk a nem vitás szenvedőségek összegét 1.810 P-t, tiszta vagyonként 2.099.62 P. jelentkezik. Ennek fele az az összeg, amit mint közszerzeményt örökhagyó férje legfeljebb követelhet. A eszelekvő vagyon összegéből tehát a kir. közjegyzői díj megállapításánál csak ez utóbbi összeget kell és lehet levonni. Ezt levonva pedig a eszelekvőségek összegéből, tárgyalás alá vont hagyatéki vagyonként 2.859 P. 81 f. jelentkezik. Ez után pedig kir. közjegyzőt a következő díj és költségek illetik: 1. fokozatos díj címén 81 P. 50 f. 2. jkv. bélyeg címén 1.50 P., 3. portó címén 2.78 P., forgalmi adó címén 2.57 P., összesen 88 P. 35 fillér. Ezzel szemben az elsőbíróság kir. közjegyző díját és költségét 70 P.-ben tévesen állapította meg. (A hagyatéki bíróság ugyanis a törvényszék előző gyakorlatának megfelelően a eszelekvő értékből egyszerűen levonta a közszerzeményi vagyontárgyak fele értékét. Szerk.) — Ennélfogva kir. közjegyző felfolyamodása következtében az elsőbíróság végzésének idevonatkozó részét meg kellett változtatni és kir. közjegyző díját és költségét a fent részletezett összegben kellett megállapítani.“ (L. különben erről a kérdéssel közleményeket a közlöny 1937. év 4. szám 148, 1938. év 4. szám 159. és 6. szám 264. oldalakon.).

Az ügyvédszövetség a jegyzői magánmunkálatok megszüntetéséért. Az Országos Ügyvédszövetség legutóbb a felszabadult Komáromban tartott vándorgyűlésén egyhangúlag elfogadott határozati javaslat az ügyvédség egyik legsürgősebb kívánalmaként jelölte meg a községi jegyzői magánmunkálatoknak megfiktatását. Az ügyvédségnek, sőt az egész magyar jogászságnak ez a kívánása nem újkeletű. Változatlan kitartással hangoztatják ezt már 1902. óta, amikor a községi jegyzői magánmunkálatoknak sikerült nem egészen közvetlen úton legális kereteket adni. 37 év óta állandóan és nyomatékosan sürgeti a magyar jogászság ennek a magyar jogszolgáltatás tekintélye és a jog-

biztosság fokozására sehogysen alkalmas intézménynek a megszüntetését. Állhatatos a kitartás az egyik oldalon a sürgetésben, sajnos a másik oldalon ugyanolyan a kitartás a meg nem hallgatásban.

Illetékesség közjegyzői díjkövetelés érvényesítésére A kir. Kúria 139/1939. számú ítélete az ott említett közjegyzői díjkövetelés érvényesítése kérdésében az illetékes bíróság tekintetében az alábbi álláspontra helyezkedett: „A felperes kir. közjegyző keresetében az alperes ingatlanának eladása, illetve telepítésre felajánlása és egy másik ingatlan vétele tárgyában az alperes megbízásából szükségessé váló okiratok felvételének előkészítése végett a hatóságokkal és más érdekeltekkel folytatott tárgyalások díját érvényesíti. A 60.600/1926. I. M. rendelet ilyen természetű ténykedésekre vonatkozó díjszabályokat nem tartalmaz. Ennek a rendeletnek 44. §-a arra az esetre rendeli a járásbíróság elé tartozó perenkívüli eljárást, ha a rendelet díjszabályainak alkalmazása tekintetében merül fel felek között vita. Ez a hatásköri szabály tehát a jelen esetben nem alkalmazható. Az 1874:XXXV. t.-e. 55. §-a értelmében a kir. közjegyző a hatóságokhoz általában, a bíróságokhoz pedig nem peres ügyekben intézhet beadványokat s a rendelet 36. §-a az ily természetű magánmegbízásból teljesített munkálatokért járó díj tekintetében felmerült vitás esetre tartalmazza azt a szabályt, hogy a kir. közjegyző díjkövetelését a székhelye szerint illetékes járásbíróság előtt perrel érvényesítheti. Az a körülmény, hogy esetleg a kir. közjegyzőnek díjkövetelése e pont alá sem vonatkozik, nem zárja ki azt, hogy a kir. közjegyző díját, valamely más alapon illetékes bíróságnál bírói úton perrel ne érvényesíthetné. De ebben a tekintetben pergátló kifogás nem merül fel és hivatalból való vizsgálatra sincs törvényes ok. Mindezeknél fogva a per megszüntetését mellőzni kellett.“

Németországgal való hitelesítési szerződés. A Deutsche Notarzeitchrift idei 7. száma a külföldi államokkal kötött hitelesítési szerződésekről felsorolást közöl. Így Magyarországra vonatkozóan megállapítja, hogy joghatályban fennáll ezidőszert is még az 1880. február 25-én létrejött német-osztrák-magyar hitelesítési szerződés. E szerint Magyarországon minden további formalitás nélkül elismerik 1. A legfelső és magasabb közigazgatási hatóságok okiratait, 2. mindenféle bírói határozatokat, 3. állampolgársági bizonyítványokat és a szabadalmi hivatal okiratait, 4. A tengerészeti hivatal okiratait, 5. bizonyos részletesen felsorolt közoktatási hatóságok okiratait, 6. közjegyzők, bírósági hivatalnokok és végrehajtók óvásait. Mindezeknél csupán az szükséges, hogy az okiratokon a hivatalos pecsét rajta legyen. A közjegyzői okiratoknál a törvényszéki elnök felülhitelesítése szükséges, minden más okiratnál az illetékes magasabb közigazgatási hatóság felülhitelesítése. A közlemény szerint a vonatkozó okiratok joghatályosságával kapcsolatosan a gyakorlatban felmerült nehézségekre tekintettel kívánatos volna egy újabb hitelesítési szerződés létesítése. A Magyarországon kiállított és Németbirodalomban felhasznált okiratokra a viszonyosság alapján természetesen hasonló szabályok érvényesek.

Tárgyalási díj visszatérítésére kötelezés. Sok bíróság abban az esetben, ha a közjegyző díjfelszámítását helyesnek nem ta-

lálja, illetve, ha a közjegyző a téves felszámítás szerint többet vett fel, mint amennyit a bíróság megállapított, a különbözet visszafizetésére a közjegyzőt mindjárt végrehajtás terhe mellett kötelezi. Erre a díjrendeletben támpont nincs s az ilyen rendelkezés a közjegyzői tekintély növelésére nem alkalmas. A budapesti központi kir. járáshírség ilyen rendelkezését a közjegyző felfolyamodással támadta meg s ennek eredményeként a budapesti kir. törvényszék 21. Pf. 6156/1939/10. számú végzésével a közjegyzőnek a díjkülönbözet visszatérítésére való kötelezését a következő indokollással mellőzte:

„A 6800/1935. I. M. számú rendelet 12. §-ának 2. bekezdése szerint, ha a kir. közjegyző díjai és költségei fejében nagyobb összeget vesz fel, mint amennyi részére jár és amennyi megállapított, a különbözet visszatéríteni tartozik. Ahhoz azonban, hogy kir. közjegyző ilyen visszatérítésre köteleztesse szükséges az, hogy érdekelték valamelyike a visszatérítésre való kötelezés iránt kérelmet terjesszen elő. A jelen esetben azonban érdekelték részéről ily irányú kérelem előterjesztve nem lett. — Ennek következtében a kir. törvényszék a különbözet visszafizetésére való kötelezést az elsőbíróság végzése idevonatkozó része megváltoztatása mellett mellőzte.“

Szokásjogelvek felkutatása. Az igazságügyminiszter 30.051/1935. I. M. szám alatt a kamarákhoz rendeletet intézett, amelyben közli, hogy a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Néprajzi Intézete (Budapest, VIII., Múzeum-körút 6—8. szám) tervbe vette azoknak a jogelveknek, szokásoknak és eljárásoknak a felkutatását és megismertetését, amelyek a tételes jog mellett, vagy esetleg annak ellenére népünk köztudatában élnek. Evégből egyrészt önként vállalkozó munkatársakat keres, másrészt pedig a gyűjtéssel foglalkozó kiküldötteinek támogatását kéri. — A Néprajzi Intézet célkitűzését, mind általános nemzeti szempontból, mind törvényelőkészítési és igazságügyi végrehajtási szempontból az igazságügyminiszter is helyesnek és szükségesnek tartja. A nemzet békés, alkotmányos fejlődése, jegyzi meg rendeletében a miniszter, csak akkor nyugszik biztos alapokon, ha a jogalkotók és jogalkalmazók megismerik a nemzeti lelket, amely nemcsak írott törvényekben, hanem jogszokásokban és néphagyományokban is megnyilatkozik. Helyesli a miniszter a Néprajzi Intézetnek azt az eljárását is, hogy amikor jogi szokásokat és jogi néphagyományokat kíván gyűjteni, a jog hivatásos művelőit kívánja a gyűjtés munkájában való jelentkezésre felhívni. Mert amennyire nagy jelentősége van a jogi néphagyományok objektív, tudományos megismerésének, ép annyira veszedelmes lehet, ha ilyen hagyományok gyűjtésével és közlésével joghoz nem értő, vagy általánosításokra hajlamos egyének foglalkoznak. — Mindezekre tekintettel a miniszter felkéri a kamarát, hogy ezt az akciót töltelhetőleg támogassa. A támogatás egyfelől abban állana, hogy a Néprajzi Intézetnek és az Intézet által kijelölt kiküldötteinek a gyűjtéshez szükséges felvilágosítások megadatnának, ellenőrzés mellett egyes iratokba való betekintés is megengedtetnék (amennyiben nem folyamatban lévő ügy), sőt a lehetőséghez képest gyakorlati utasítás, kíséret és egyéb segítség is

adassék. Másrészt a rendelet szerint azzal kellene a Néprajzi Intézet gyűjtését előmozdítani, hogy a kamara tagjainak figyelmé felhivatnék a gyűjtés közérdekű jelentőségére, valamint arra is, hogy a gyűjtésben résztvenni kívánók a munkára jelentkezzenek. A gyűjtésre vállalkozók adataikat közvetlenül a Néprajzi Intézetnek küldjék meg, az Intézet számukra minden szükséges felvilágosítást meg fog adni.

Az óvás korlátozása a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult személyekkel szemben. A minisztérium 8.260/1939. M. E. számú rendeletének 5. §-a a közjegyzői gyakorlatot érintő alábbi rendelkezést tartalmazza:

5. §. „A jelen rendelet hatálybalépésének napján (1939. szeptember 1.) vagy ez után lejárt vagy lejáráó olyan váltót, amelynek alapján az 1. §. első bekezdésében megjelölt személyt (rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult, tartaléki, illetve póttartaléki szolgálati kötelezettség alapján tényleges katonai szolgálatot teljesítő személy) terhelt váltói kötelezettség, a fizetés hiánya miatt érvényesíthető visszkeresetnek bármely váltókötelezettel szemben való fenntartása céljából a m. kir. minisztérium további rendelkezéséig fizetés végett bemutatni és ennek, valamint a fizetés nem teljesítésének tanúsítására óvást felvenni nem kell. — Az előbbi bekezdés rendelkezéseit az olyan váltók tekintetében is alkalmazni kell, amelyekeken telepeként az 1. §. első bekezdésében megjelölt személy van kijelölve, még ha a váltó kötelezettek egyike sem ilyen személy. — A váltóbirtokosnak jogában áll, hogy az első és második bekezdés esetében is a fizetés nem teljesítésének tanúsítására óvást vehessen fel, ebben az esetben a 7.110/1938. M. E. számú rendelet 9. §-ában foglalt rendelkezést is alkalmazni kell.“

Ezt a rendelkezést a 8.690/1939. M. E. számú rendelet 1. §-a a következőkkel egészítette ki:

„Ha a 8.260/1939. M. E. számú rendelet 5. §-a értelmében a váltót fizetés végett bemutatni és ennek, valamint a fizetés nemteljesítésének tanúsítására óvást felvenni nem kell, a váltó fizetési meghagyás kibocsátása iránt előterjesztett kérelemben a felperesnek meg kell jelölnie azt a személyt, akinek az említett rendelet 1. §-ának első bekezdése alá eső katonai szolgálatára tekintettel az óvás felvétele mellőztetett. A váltófizetési meghagyás kibocsátását a katonai szolgálat igazolásának hiánya nem gátolja.“

Gyakorlott gyors- és gépirónó, aki a német nyelvet is bírja elhelyezkedést nyerhet azonnal dr. Bares Ernő kir. közjegyző irodájában, Budapest, V., Berliini-tér 4.

Rendeletek:

21.604/1939. I. M. sz. Az atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt álló, vagy ismeretlen helyen távollevő személyeket érdeklő perekben vagy fizetési meghagyásos eljárásban az árvaszék értesítése.

7.720/1939. M. E. sz. A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939:IV. törvények végrehajtása.

24.168/1939. I. M. sz. A rögtönbíráskodás kihirdetésének a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területre kiterjesztése.

43.739/1939. II. M. sz. Honvédelmi szolgáltatásként igénybevett szállítóeszközök térítési díjainak megállapítása.

8.020/1939. M. E. sz. A rögtönbíráskodás eljárási szabályainak megállapítása.

134.600/1939. P. M. sz. Az idegen államok pénzümeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámításáról.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle (XX. évfolyam 7. szám.). Ennek a számnak cikkei a következők: Tóth György dr. kúriai bírósági elnök: A gyermektartás elmulasztása nem bontó ok. Ruhmann Emil dr. kúriai bírósági elnök: A felelősségi értékhatárok leszállítása. Szepes Gyula dr.: Az alkalmazottak joglemondásának érvényessége. Fromen László dr. járásbíró: Egyes kérdések a gazdasági biztositási jog köréből. Jablonkay Géza dr. tisztviselő: A magánjog Szovjetországban. Az utóbbi cikk vázlatosan ismerteti az örökösödési jogot is. E szerint örökösödési jog tárgya csak 10.000 arany rubelt el nem érő vagyon lehet. Örökösök csak a leszármazók, házastárs és olyan személyek lehetnek, akiket az örökösödés legalább egy éven át tartott. Az örökösödési igény vagy a törvény rendelkezésén, vagy végrendeleten alapulhat. Végrendelettel a törvényes öröklés rendjét csak annyiban lehet megváltoztatni, hogy az örökösök közül egyeseket ki lehet hagyni, ezek örökrésze azonban az államé lesz. Végrendeletben is csak olyan személyt lehet örökösül megnevezni, aki törvényes örökös is lehetne. - A szám melléklete négy döntvénytári füzet.

Deutsche Notar-Zeitschrift (39. évfolyam 7. és 8. számok.). A hitelesítési kérdés a közjegyzői gyakorlatban. A gyermek kötelesrész iránt való igénye és a gyámhatóság. Veszteségi kiegyezés az értéknövekedési adónál. Új gyakorlat az okirati illeték jogban. A gazdálkodások rendezése a közjegyzői működési körben. A közjegyző közreműködése az örökös tanúsításokban című tárgykörrel jelentek meg a német közjegyzőség hivatalos lapjának legutóbbi két számában igen szakszerű cikkek. Különböző jogkérdések megbeszélése, a közjegyzői gyakorlatot érintő újabb bírósági határozatok, hivatalos rendeletek közlése, könyv- és folyóirat szemle adják a számok további tartalmát. A 8. szám mellékleteként a Lipesében

1939. május havában megtartott német jogásznapról egy albumszerű képes füzet jelent meg.

Magyar Törvénykezés (322—325. számok.). Újabb törvények és rendeletek teljes szövegét, joggyakorlati anyagot, a Fórum és a Szerkesztő postája című rovatok közleményeit találjuk a gyakorlati jogászság részére szerkesztett folyóirat legutóbb megjelent négy számában.

Illetékügyi Közlöny. (XIV. évfolyam, 7—8, 9. számok.) A két számban folytatólag jelent meg Kovács József pénzügyi tanácsos A törvénykezési illetékek bírói megvilágításban című cikke. A számok már korlátozott terjedelemben jelentek meg s egyébként a rendes rovatok összevont közleményeit hozzák. A 9. számmal az Illetékügyi Joggyakorlat című melléklet már nem jelent meg.

Joggyakorlat.*

Magánjog.

90. Ha a közös végrendeletben az egyik végrendelező által tett rendelkezés hatálya nem is függött attól, hogy a másik végrendelező ahhoz hozzá járuljon és ha ekként a felperes a közös végrendelet aláírásával és saját végrendeletként elismerésével közvetlenül a végrendeletnek csak azokat a rendelkezéseit erősítette is meg, amelyeket ő maga tett, a közös végrendelet megalkotásánál követett egész magatartásából mégis — az ellenkezőt kifejezésre juttató nyilatkozat hiányában — az élet közönséges felfogása szerint arra kell következtetést vonni, hogy férjének a közös végrendeletben foglalt rendelkezéseit is kifogás nélkül és az említett rendelkezések érvényre jutásával össze nem férő igények fenntartása nélkül tudomásul vette. (K. P. I. 1959/1939.).

91. A törvényes öröklésre hivatottak az előre kapott értékek erejéig örökösödési osztály létrejötte nélkül is egyetemlegesen felelnek a korábbi ajándékozási ígértben rejlő kötelezettségért, ha csak az ajándékozás köteles részüket nem sérti. (K. P. III. 3279/1938.).

92. A jogtalan Különlés ügyszólván minden házastársi kötelezettség megtagadását jelenti s mint folytatólagos magatartás alkalmas ugyan a H. T. 80. §. a) pontja alá eső bontóok megállapítására, de csak akkor, ha az a másik házastárs akarata ellenére van. (K. P. III. 3907/1938.).

93. Az anyagi jog a házastársaknak megengedi, hogy jogviszonyaikat a nő érdemtelenége esetére is az általános jogszabályoktól eltérően ren-

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesti székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap” és a „Magyar Jogi Szemle” című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékügyi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny” című szaklap közlései nyomán.

dezzék. Olyan megállapodás azonban, amely szerint a nőtartás díj a feleségnek érdemtelenége esetén is jár, joghatállyal nem bír, s közjegyzői okiratban korlátlanul vállalt ideiglenes nőtartási kötelezettség a bizonyított érdemtelenőség esetén megszűnik. Vagyis a *közjegyzői okiratnak az a rendelkezése, mely szerint a férj feleségének tartásdíját az életközösség megszakitása esetén s tekintet nélkül arra, hogy mi lesz a különélés oka, fizetni köteles, a nő érdemtelenége esetén joghatállyal nem bír.* (K. P. III. 951/1939.)

94. A *várható örökségről* a köteles részre is kiterjedően *érvényesen* *le lehet ugyan mondani*, ellenszolgáltatás nélkül is, s így az a körülmény, hogy a kapott ellenszolgáltatás a várható örökrész, vagy köteles rész értékéhez viszonyítva aránytalanul esekély, egymagában nem teszi a lemondást érvénytelenné: ebből azonban nem következik az, hogy az 1932. évi VI. t.-c. 9. §-ában felsorolt azoknak a további feltételeknek a megvalósulása esetében, amelyek az ügyletet általában kizsákmányoló ügyletté minősítik, a várható örökségről, vagy köteles részről való lemondásnak mint *kizsákmányoló ügyletnek* semmisségére ne lehetne hivatkozni. Ebben a tekintetben az örökségről való lemondásra is az általános szabályokat kell alkalmazni. (K. P. I. 2447/1939.)

95. Téves az alsóbíróságnak az a döntése, amely szerint a tulajdoni bejegyzés törlését *eredeti érvénytelenség* alapján rendelte el, mert a jogügylettel szemben arra figyelemmel, hogy a felelkezési bíróság irányadó megállapítása szerint az átruházó ügyletkötéskor nem volt eselekvőképtelen, érvénytelennek nem fogadta el, hanem az ügylet az átruházó rendelkezési jogának hiányában csak a célbavett jogi eredményt nem létesíthette, vagyis hatálytalaníthatta. A jogügylet hatálytalansága következtében helytálló az *eredeti telekkönyvi állapot helyreállítására* irányuló kérelem, mert a fél, akinek érdekére az elidegenítési tilalom szolgál, jogosult attól, aki a tilalom ellenes elidegenítésből kifolyóan a tilalom által védett dologra vonatkozó közvetlen jogot gyakorol, mindazt követelni, amit a tilalom által védett jogának gyakorlása elé gördített akadályok elhárítása végett szükséges. (K. P. I. 1578/1939.)

96. A végrendelet tartalmából kétségtelen, hogy az örökhagyó az ingatlant elsősorban az örökös gyermekeire kívánta átszármaztatni, noha ezt kifejezett utóörökös nevezéssel nem is nyilvánította ki, emellett azonban végrendeletében az örököszt az ingatlan elidegenítésétől és megterhelésétől eltiltotta annak meghatározása nélkül, hogy a tilalom kinek a javára szól, ami az állandó bírói gyakorlatban kifejlődött jogszabály értelmében a kinevezett örökös törvényes örökösének hallgatólagos utóörökös nevezését jelenti. Tévesen hivatkoznak tehát az alperesek arra, hogy a végrendelet tartalma szerint az elidegenítési tilalom, minthogy a végrendeletkor és a hagyaték átadásakor a kiskorú felperes még méhmagzat alakjában sem létezett, csupán az alperes javára rendelt igény biztosítását célozta. mert jogszabályaink szerint utóörökös az örökhagyó halálakor még nem létező és még nem fogant személy is lehet. A végrendelet tartalma egyébként sem hagy kétséget fenn aziránt, hogy az *elidegenítési és terhelési tilalom* a kinevezett örökös netán születendő gyermekének kívánta a hagyományozott ingatlan állagára vonatkozó igényét biztosítani. (K. P. I. 1578/1939.)